

nostrum deleverit coram Dei judicio. Unde sequitur, non aliter nos fore participes expiationis a Christo peractae, nisi apud eum resideat honor ille, quem sibi rapiunt qui Deum placare tentant suis compensationibus.

Ac duo hic perpendere convenit: ut integer et illibatus suus honor Christo servetur: ut conscientiae de peccati venia securae, pacem apud Deum habeant. Jesaias ait, Patrem posuisse in Filium nostras omnium iniquitates, ut livore ejus sanemur. Quod aliis verbis repetens Petrus ait, Christum pertulisse in corpore suo peccata nostra super lignum. Paulus scribit, damnatum esse peccatum in ejus carne, quum pro nobis peccatum factus est: hoc est vim et maledictionem peccati in ejus carne interemptam, quum in hostiam datus est, in quam tota peccatorum nostrorum moles, cum sua maledictione et execratione, cum horrendo judicio Dei, et mortis damnatione, rejiceretur. Hic nequaquam nudantur nugamenta illa: quod post initialem purgationem, passionis Christi efficaciam non aliter nostrum unusquisque sentiat, quam pro satisfactoriae poenitentiae modo: sed ad unicum Christi satisfactionem, quoties lapsi fuerimus, revocamur. Nunc tibi pestilentes eorum naenias propone. Gratiam Dei in prima peccatorum remissione solam operari: si postea ceciderimus, ad secundam veniam impetrandam, opera nostra cooperari. Haec si locum habeant, anne quae Christo superius sunt attributa, illi salva manent? Immane quantum haec differunt, iniquitates nostras positas esse in Christo, ut in ipso expiantur, et nostris operibus expiari: Christum esse propitiationem pro peccatis nostris, et Deum operibus propitiandum. Quodsi de pacificanda conscientia agitur: quae ista erit pacificatio, si audiat peccata redimi satisfactionibus? quando tandem illi satisfactionis modus constare poterit? Ergo semper dubitabit an Deum habeat propitium, semper aestuabit, semper horrescet. Nam qui levibus satisfaciunculis acquiescunt, nimis contemptum judicium Dei aestinant: et parum reputant, quanta sit peccati gravitas, ut alibi dicemus. Et ut ipsis concedamus, peccata aliquot justa satisfactione redimere, quid tamen facient ubi tot peccatis obruuntur, quorum satisfactionibus nec centum vitae, vel si totae in hoc sint, sufficere queant? Adde quod loci omnes, quibus asseritur peccatorum remissio, non ad catechumenos pertinent, sed ad regenitos Dei filios, et qui in ecclesiae sinu fuerunt diu nutriti. Legatio illa, quam tam splendide extollit Paulus: "Obsecro vos Christi nomine, reconciliamini Deo:" non ad externos dirigitur, sed ad eos qui pridem regeniti fuerant. Atqui satisfactionibus valere jussis, ad Christi crucem eos ablegat. Sic quum scribit Colossensibus, Christum pacificasse per sanguinem crucis, quae sunt in coelo vel in terra, non restringit hoc ad momentum, quo recipimur in ecclesiam, sed ad totum cursum extendit. Quod facile ex contextu patet, ubi dicit fideles habere redemptionem per sanguinem Christi, nempe remissionem peccatorum. Quanquam plures locos congerere supervacuum est, qui subinde occurrunt.

Hic in asylo confugiunt ineptae distinctionis, peccata quaedam *venialia* esse, quaedam *mortalia*: pro mortalibus gravem satisfactionem deberi: venialia facilioribus remediis purgari, oratione Dominica, aquae benedictae aspersione, absolutione Missae. Sic cum Deo ludunt et ineptiunt. Quum tamen assidue peccatum veniale et mortale in ore habeant, nondum alterum ab altero discernere potuerunt, nisi quod impietatem et immunditiam cordis, peccatum veniale faciunt. Nos autem (quod Scriptura justi et injusti regula docet) peccati stipendium pronuntiamus esse mortem: et animam, quae peccaverit, morte dignam.